

De Heer G. VAN
CAUWELAERT
Directeur van de Directie voor
Monumenten en Landschappen
Ministerie van het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest - BROH
CCN-Vooruitgangstraat 80, bus 1
1035 Brussel

Brussel,

U/Ref: /
O/Ref: gm/bxl2.559/s.342
Bijlage: /

Mijnheer de Directeur,

Betreft : BRUSSEL. Koninklijke Vlaamse Schouwburg. Restauratie van inkomhal en foyer.
Dossier behandeld door Stephane Duquesne..

Naar aanleiding van het werkbezoek van 10 februari 2004, hebben wij de eer u te melden dat onze Commissie tijdens haar vergadering van 21 januari 2004 volgende verslag heeft goedgekeurd over de restauratie van inkomhal en foyer van de K.V.S.

Vloer inkomhal

Archiefdocumenten maken gewag van vloertegels in Comblanchien en van een driedubbele boord in "granit fin" (graniet? blauwe hardsteen?). Enkel van de driedubbele boord is een tekening bekend.

Er stelde zich de keuze tussen twee soorten Comblanchien (monochroom en gevlekt) en tussen Rosso Laguna en Petit Granit voor de boorden. De keuze viel op de monochrome Comblanchien en de Petit Granit.

De voegen moeten zeer dun zijn (2 mm) en zouden best ook in twee kleuren worden uitgevoerd. De grote lichtgekleurde Comblanchientegels zijn moeilijk voor te stellen met zwarte voegen en anderzijds zouden de donkere boorden met witte voegen hun normaal visueel verloop verliezen en "ingedeeld" worden in kleine stukken steen. De technische haalbaarheid van voegen in twee verschillende kleuren wordt bestudeerd door de ontwerpers, al lijkt dit al eerder gebruikt te zijn, bvb. in de bevloering van de Koninklijke Loge in de Muntschouwburg. Een mogelijk alternatief bestaat erin de elementen van de boord zonder voeg te monteren.

Voor de uitzettingsvoegen zal gebruik gemaakt worden van de aanwezigheid van de twee zuilen om deze voegen op die hoogte uit te voeren. Nagegaan wordt of het technisch nodig is om dan ook nog een langsvoeg te voorzien in de andere richting.

Beplevistering en sgraffito

De inventaris van de fragmenten oorspronkelijke bepleistering (in hal en begane grond trapzaal) werd, zoals eerder gevraagd door de KCML, opgemaakt. Ze zijn structureel in goede staat en zullen dus bewaard worden en aangevuld met nieuwe delen naar oorspronkelijk model. Het is niet nodig om de nieuwe gedeeltes visueel van de originele te doen verschillen. De plaats van deze

oorspronkelijke stukken is duidelijk op de plannen aangeduid. De moulures worden doorgetrokken naar oud model.

Wat het foyer betreft, kwam het KIK na onderzoek tot dezelfde vaststellingen die de KCML al had geformuleerd: er kan geen sprake zijn van een afdekking met een voorzetwand, met een spouw voor de ventilatie. Men heeft dan absoluut geen zicht op wat daarachter gebeurt en bovendien kan er schimmelvorming optreden, omdat echte ventilatie achter deze platen een theoretische optie is die in de praktijk toch niet werkt. De Commissie verwijst voor dit punt dus naar haar voorgaande adviezen (afdekken met Japans papier).

Het onderzoek van het KIK heeft uitgewezen dat er geen zoutprobleem is, zoals door de ontwerpers gedacht werd. Er is alleen beschadiging aan die onderdelen, die in contact staan met de buitenmuur. Er is wel vochtindringing, die omwille van de impermeabele jongste verfsystemen geen uitweg heeft en de bepleistering afstoot.

De dwarsdoorsneden van het KIK geven een prima beeld van de opbouw van het geheel: een eerste laag koolzwart, een tweede laag kalk en zand, een rode verflaag (deze drie lagen zijn de componenten van de sgraffito), dan een laag barietplamuur en vier verflagen die weinig of niet dampdoorlaatbaar zijn. Omwille van deze laatste lagen is er plaatselijk een probleem, omdat de zwarte laag verpoederd is en de tweede laag (bepleistering) is afgevallen. Het heeft geen zin om die zwarte laag te conserveren, omdat dit alleen een onderlaag zonder figuratie is.

Besloten wordt dat er een proef nodig is om na te gaan of en hoe deze schadelijke verflagen geheel of gedeeltelijk kunnen verwijderd of afgedund worden. Het heeft geen zin om hierop nog een nieuwe laag te zetten.

Besloten wordt eveneens om in een verder stadium met de ontwerpers en de restaurateurs na te gaan welke onderdelen niet meer kunnen gered worden en kunnen verdwijnen na zorgvuldig gedocumenteerd te zijn.

Het fragment van de beschildering met guirlandes, dat zoals voorzien zou vrijgelegd en gerestaureerd worden, mag niet te klein zijn en moet op een goed zichtbare plaats gekozen worden. De grootte ervan moet ook afhangen van het geschilderde motief. De bedoeling is om niet alleen een getuige te zijn van de oude beschildering, maar ook de aanzet te vormen om het geheel (op korte of langere termijn) volledig vrij te leggen.

Met de meeste hoogachting,

G. MEYFROOTS
Adjunct-secretaris

J. DEGRYSE
Voorzitter